

Kultusministeren gjorde gjældende: For at der kan blive Noget, skulle vi have Tilskud. Det maa ikke fastslaaes, før Stolen er godkjendt af Ministeren. Det er en god end! Det er ikke mere, end vi have for Tiden. Det Næste er, at Maximalsummen for Højskolerne maa sættes. Jeg blev for Ræsten lidt forundret ved det Forslag. Da vi arbejdede paa det Forhold, lod det for Ræsten ofte til os: I skulle ikke slaa Summen fast; tag endelig ikke saadan og sæt Maximalsummen, thi det kunde hindre Lovens Gjennemførelse. Derimod stil Regler op, der tage den samme Sum, men nævner den ikke. Nu kommer Kultusministeren og Indenrigsministeren her og sige: Ja, vi ville helst have Summen op! Om det skulde være, at de to ærede Ministre have tænkt, at der engang kunde komme for flotte Ministre i deres Sted og derfor have tænkt: Lad os have Haand i Hante med dem — det veed jeg ikke, men nok er det, de have forlangt, det skal slaaes fast. Endvidere skal der være en bestemt Sum til Tilsynet. Naa ja, det kunde man nok komme over. Men selve Reglerne, der ere stillede op her, maa ibethdelig forandres — det var Ministerens Udtryk. Se altsaa, de gode Regler, man har staaet her og lovprist — ja, jeg mener jo ogsaa, det er gode Regler, for jeg har dog i det Mindste en vis Sympathi for dem; jeg skal ikke udtale Grunden hvorfor — de skulle nu forandres! Og saa er der endnu Mere, og det er dette, at Ministeren vil ligesom nu have to Ting, for det Første den, at han vil have Raadighed over flere Forhold selv, og dernæst en fri Sum til sin Raadighed, naar han skal til at uddele til Højskolerne. Det er altsaa det selv Samme som nu, for Alt det har Ministeren; det er derefter, der gaas frem nu, og de Regler vil han stille op for Landbrugsstolerne. Det er jo dog i Virkeligheden — i alt Fald Tanken deri — Noget, der er laant fra de Forhold, der alt finde Sted. Jeg kan derfor ikke forstaa, hvorfor man vil gjøre den Anstrengelse. Hvis man vil gaa med til det Forslag, saae vi ikke en Smule Mere end det, vi have.

Med Hensyn til selve dette Forslag skal jeg henholde mig til, hvad det ærede Medlem fra Kolbing (Berg) sagde, nemlig at i Realiteten er det i Grunden det Samme,

som er i det Forslag, der af os er fremlagt paa Thingets Bord, og med Hensyn til det Formelle mener jeg, at der behøves blot, som han udtrykte sig, at man lader det gaa til Udvalget, for at det muligvis kan finde Noget deri, som kan erstatte de Mangler, der er ved Forslaget. Jeg skal anbefale disse Ændringsforslag, som ere stillede af Mindretallet, til det ærede Things Overveelse, og jeg haaber, at man vil se, at der har været gode Grunde, hvorfor vi have opstillet disse Ændringer.

Berntsen: Da Tiden er saa langt fremrykket, og jeg formoder, at den høitæredede Minister, den ærede Ordfører og maaste flere Medlemmer i dette Thing ville have Ordet i denne Sag endnu i Aften, skal jeg fatte mig med den størst mulige Kortbed. Alle ere enige i, at Landbruget for Tiden er stillet under høist ugunstige Vilkaar: Forholdet er ikke saaledes nu, som det var for en Del Aar tilbage, at Enhver, der ikke duede til noget Andet, kunde gaa hen og være Bonde. Forholdet har udviklet sig saaledes, at der skal mere end ren praktisk Uddannelse til for at være Landmand; der skal ogsaa have theoretisk Uddannelse og theoretisk Kjenndskab til de agrariske Forhold, for at kunne bringe noget Udbytte ud af Landbruget under de nuværende Forhold. Jeg har derfor den Anskuelse, at en af de bedste Støtter, som vi kunne yde vort Landbrug, er, om vi kunne tilvejebringe Betingelserne og Vilkaarene for en saavidt mulig let og billig Afgang til en praktisk Undervisning i de agrariske Forhold, og det er jo det, at den Indstilling, som her foreligger fra Flertallets Side, hovedsagelig har taget Sigte paa. De mindre Landbrugere have nemlig ikke Raad til at experimentere. Der er mange brave og dygtige Landbrugere, der have villet gjøre forskellige Forsøg, men som ere gaaede i Stykker paa disse Forsøg, fordi de have savnet den nødvendige theoretiske Uddannelse, og de forskellige Theorier, der ere blevne docerede ved Landbohøjskolen, have maaste heller ikke i alle Henseender været af den Bessaffenhed, at de fuldt ud have kunnet holde Stik i det praktiske Liv. Jeg tror derfor, det er fuldt ud berettiget, at vi sætte Landbohøjskolen istand til at udbrede en fylldig og dygtig Under-